

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/32/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313213833
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2313213833.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov Mgr. Jozefa Mačeja a JUDr. Zlatice Javorovej v právnej veci navrhovateľky: X. T., nar. X. J. XXXX, bytom U. XX, U., zastúpenej advokátom: JUDr. Pavol Kolenčík, Hlavná 56, Šaľa, proti odporkyňi: R. K., nar. XX. H. XXXX, bytom B. Z. XXX, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo 14. augusta 2013 č. k. 5C/133/2013-65 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporkyňi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala určenia svojho výlučného vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX v kat. úz. B. Y.. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne použitím ustanovení § 80 písm. c/ O. s. p. (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení - Občianskeho súdneho poriadku), § 476 ods. 1, ods. 2, § 485 ods. 1, § 486 O. z. (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení - Občianskeho zákonníka), keď mal vykonaným dokazovaním preukázané, že obe účastníčky konania sú ako podielové spoluvlastníčky v podiele v 1/2 k celku zapísané v katastri nehnuteľností na LV č. XXX v kat. úz. B. Y., pričom navrhovateľka sa ňou stala na základe dedenia po poručiťovi H. W. a odporkyňa na základe darovacej zmluvy zo strany O. Z. (ktorý tento podiel zdedil po svojej manželke T. Z. a táto po H. W.). Navrhovateľka sa pri určení svojho vlastníckeho práva odvoláva na listinu označenú ako Splnomocnenie - Rozhodnutie - Závät z 8. novembra 1985. Súd prvého stupňa dôvodil, že žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti neprislúcha tomu, kto síce ukrátený na svojom dedičskom práve bol, avšak dedičského konania sa zúčastnil. Nápravy by sa takýto dedič mohol domáhať iba v rámci obnovy dedičského konania, prípadne mimoriadnym dovolaním. O taký prípad by mohlo ísť vtedy, keby sa dodatočne objavil závet, s ktorým sa v dedičskom konaní nepočítalo. Navrhovateľka uviedla, že sa dedičského konania po poručiťovi H. W. zúčastnila, avšak spomínaný závet nepredložila. Súd prvého stupňa nemohol určiť navrhovateľku výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, keď v prejednávanej veci nemožno postupovať § 485 O. z., resp. resp. ani v prípade, ak by išlo o závet, z ktorého jasne vyplýva vôľa H. W. ustanoviť ju za svoju univerzálnu dedičku. Z predloženej listiny však nie je možné ani dospieť k záveru, že navrhovateľka by sa mala stať výlučnou vlastníčkou a teda dedičkou po poručiťovi (dedičkou jeho celého majetku). Vyplýva z neho len skutočnosť, že je oprávnená konať za splnomocniteľa v jeho úradných a finančných záležitostiach a nič viac z neho nemožno dovodiť. Súd prvého stupňa poukázal i na spornosť toho, či samotná listina bola napísaná a podpísaná poručiťom H. W., keď z listiny je zrejmé, že listinu napísala a podpísala tá istá osoba, podpisy svedkov i podpis poručiťeľa sú písané tou istou osobou, ktorá spísala obsah listiny. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnej odporkyňi nepriznal právo na ich náhradu, ktorá si síce uplatnila trovy konania vo

výške 70,75 eur a náklady na cestovné - za použitie osobného auta Škoda Fabia 1.4, ušlý zisk z predaja vo výške 24,05 eur a ušlú mzdu manžela, nakoľko ona nešoféruje. Odporkyňa síce má právo na náhradu trov cestovného, avšak súd jej nemohol priznať cestovné, nakoľko nemá preukázané (kópiou veľkého technického preukazu), že osobné motorové vozidlo Škoda Fabia 1.4 patrí jej, resp. jej manželovi, tiež nemohol posúdiť správnosť vyčíslenia cestovných nákladov odporkyne a nemohol jej tak priznať ani ňou vyčíslené náklady na cestovné, pretože nepredložila technický preukaz od motorového vozidla. Rovnako nebolo možné priznať odporkyni výdavky sprievodcu, keď nepreukázala existenciu takých zdravotných dôvodov, ktoré by potrebu sprievodcu odôvodňovali. Čo sa týka odporkyňou vyčísleného ušlého zisku z tržby predaja, tento jej taktiež nebolo možné priznať. Keďže odporkyňa predložila príjmové pokladničné doklady z toho istého dňa z predchádzajúcich rokov, ktoré však nie sú pre súd dokladom preukazujúcim ušlý zisk. Takýmto dokladom je buď platobný výmer správcu dane za posledné zdaňovacie obdobie, ktoré predchádza dňu, v ktorom je nárok uplatňovaný alebo daňové priznanie za posledné zdaňovacie obdobie.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá navrhla, aby ho odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodila, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.). Súd prvého stupňa nesprávne posúdil relevantnosť predloženej listiny ... Záväť..., keď práve toto označenie vyjadruje vôľu pisateľa listiny - poručiteľa H. W. - ustanoviť navrhovateľku za univerzálnu dedičku svojho majetku pre prípad smrti, čo dokazuje to i posledná veta listiny, v zmysle ktorej má skoršie splnomocnenie neskôr slúžiť ako rozhodovanie poručiteľa a záväť. Mala za to, že mylné sú i tvrdenia súdu prvého stupňa o skutočnosti podpísania listiny H. W., keď z ďalších predložených listín a splnomocnení je zrejmé, že menované podpisy sú odlišné. H. W. podpisoval listiny v rôznych časových obdobiach, v čase lepšieho i horšieho zdravotného stavu a konajúci súd tak nemohol bez odborného skúmania písma oprávnene vyvodiť záver o spornosti predmetných podpisov, resp. listín. Navrhovateľka podala návrh na začatie konania o určenie vlastníckeho práva z dôvodu, že v čase podania návrhu už nemohla z dôvodu zmeškania lehôt použiť postup podľa § 228 O. s. p. Nie je možné stotožňovať právny dôvod určovacej žaloby a právny dôvod žaloby na vydanie dedičstva.

K odvolaniu navrhovateľky sa vyjadrila odporkyňa, ktorá navrhla, aby ho odvolací súd potvrdil ako správny. Uviedla, že odvolanie navrhovateľky je založené na údajných listinných dôkazoch, ktoré konajúci súd riadne preskúmal a dospel k jednoznačnému záveru, že je sporné, či listinné dôkazy, o ktoré sa opiera žaloba sú skutočne písané poručiteľom H. W.. Navrhovateľka, podľa názoru odporkyne, čakala na predloženie údajných listín dovtedy, pokiaľ ostatní súrodenci poručiteľa, ktorí by mohli toto jej tvrdenie vyvrátiť, zomrú. Požiadala odvolací súd o prizvanie jedinej žijúcej osoby z oprávnených dedičov - sestru navrhovateľky - H. T., rod. W., nar. XX. X.. XXXX, bytom T. XXXX/XX, X. ako svedkyne.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba, účastníčka konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutej časti vecne správny a je dôvodné ho potvrdiť (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 16. decembra 2014 (§ 156 ods. 1 O. s. p.), pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli v lehote najmenej 5 dní pred vyhlásením (§ 156 ods. 3 O. s. p.).

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 5C/133/2013 je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným v LV č. XXX pre kat. úz. B. Y.. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľky zamietnutý.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v

odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd nemal (napriek opačnému názoru odvolateľky) dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia. U dôvodov predostretých súdom prvého stupňa dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O.s.p.), odvolací súd však pre potrebu vyporiadania sa s tzv. odvolacími námietkami, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dodáva: (§ 219 ods. 2 O.s.p. in fine) nasledovné:

Navrhovateľka sa svojím návrhom z 22. mája 2013 domáha určenia svojho výlučného vlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným v LV č. XXX pre kat. úz. B. Y. a to parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 1557 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 101 m² a rodinného domu s. č. XXX postaveného na parc. č. XXX/X a XXX/X. Navrhovateľka je podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností v 1/2-ici, ktorý svoj podiel nadobudla na základe dedenia - rozhodnutím Štátneho notárstva v Galante po poručiťelovi H. W., zomr. X. J. XXXX v L. X., naposledy bytom Y., bez zanechania závetu. Domový majetok a parcely s ním súvisiace (teda knihovne 104, 103 geodeticky 104 v Jelke) zdedili rovnodielne T. Z. a X. T. s tým, že spoločne a nerozdielne vyplatia odstupujúcich dedičov. Uznesením Obvodného súdu Bratislava 2 v Bratislave sp. zn. D 66/93-23, D not 38/93 zo 16. februára 1995 určil tento súd všeobecnú cenu majetku po poručiťelke T. Z., nar. XX. T. XXXX, zomr. X. U. XXXX, naposledy bytom I. XX, X. a potvrdil nadobudnutie celého dedičstva O. Z., nar. XX. U. XXXX, bytom I. XX, X. - pozostalému manželovi. Tento daroval svoj polovičný podiel odporkyni darovacou zmluvou, zapísanou pod V 3804/05 dňa 10. januára 2006.

Navrhovateľka predložila v konaní súdu písomnú listinu z 8. novembra 1985 Splnomocnenie - Rozhodnutie - Závät', v obsahu ktorej podpísaný H. W., nar. XX. T. XXXX, bytom Y. XXX splnomocňuje svoju sestru X. T. (navrhovateľku), aby v jeho neprítomnosti rozhodovala o jeho vkladoch ako sa dohodli a vo všetkých jeho úradných a finančných veciach. Uviedol, že sa cíti zle, má silné bolesti svalstva a bolenie hlavy. Teraz sa má jednať o splnomocnenie, neskoršie môže slúžiť aj ako závät'.

Podľa § 476 ods. 1 O. z. poručiťel' môže závet buď napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice. Podľa ods. 2 v každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

Podľa § 476a O. z. vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou, inak je neplatný.

Podľa § 485 ods. 1 O. z. ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča.

Vyššie citované ustanovenie § 485 OZ zakotvuje právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva nadobudnutého neoprávneným dedičom. Ide o špeciálnu právnu úpravu, ktorá sa líši od všeobecnej úpravy ochrany vlastníctva, najmä tým, že právo na vydanie dedičstva na rozdiel od vlastníckeho práva sa premlčuje (§ 100 ods. 2 OZ). Premlčacia doba je trojročná a plynie od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa dedičské konanie skončilo. Navyše žalobu o vydanie majetku z dedičstva podľa § 485 OZ môže podať úspešne iba ten, kto nebol účastníkom konania o dedičstvo. Reparácia určovacou žalobou je neprípustná.

Navyše z písomnej listiny (resp. splnomocnenia) predloženej navrhovateľkou ani nemožno vyvodíť, že by poručiťel' H. W. ním mienil odkázať splnomocňovanej navrhovateľke celý svoj majetok. Svoju sestru (navrhovateľku) splnomocnil pre prípad svojej neprítomnosti doma, resp. aj neskoršie. Čo poručiťel' mienil termínom „neskoršie“ nemožno s dostatočnou istotou určiť. Rovnako splnomocnenie navrhovateľky pri rozhodovaní o jeho vkladoch v zmysle ich vzájomnej dohody nepredstavuje vôľu

poručiťa odkázať navrhovateľke tieto vklady, ale len nakladanie s nimi v zmysle ich dohody, ktorej obsah nie je známy. Ponechanie kľúča od auta a od bytu navrhovateľke, či vyjadrenie plnej dôvery navrhovateľke nie je možné považovať za akt určenia navrhovateľky ako svojej výlučnej dedičky, resp. jej určenie za svoju jedinú závetnú dedičku a vylúčenie tak ostatných potenciálnych dedičov zo zákona z dedenia.

Navrhovateľka bola účastníčkou dedičského konania po poručiťovi - svojom bratovi - H. W. v roku 1985-1987 (rozhodnutie Štátneho notárstva bolo vydané 21. mája 1987). Ako sama uvádza, predmetné splnomocnenie, či závet nepredložila už v čase konania tohto dedičského konania z dôvodu, že bola v tom čase väčšinou chorá a zúčastnila sa len jedného prejednávania dedičstva. I na tomto jedinom prejednaní dedičstva bola veľmi rozrušená v dôsledku svojho zlého zdravotného stavu a tiež preto, lebo bola na poručiťa pevne citovo naviazaná. Na závet zabudla, preto ho nepredložila. Existenciu závetu si uvedomila až neskôr, v priebehu konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k dotknutým nehnuteľnostiam - sp. zn. 5C/227/2009, t. j. po cca 24-och rokoch. Závet však nevedela následne nájsť, našla ho ešte neskôr a dôsledkom tohto nálezu bolo podanie návrhu na začatie konania v prejednávanej veci.

Súd prvého stupňa správne ustálil, že navrhovateľka sa mohla domáhať znovuprejednávania dedičstva, resp. obnovy dedičského konania návrhom na obnovu konania, keď objavenie závetu ňou tvrdeným určením ju za jedinú závetnú dedičku po poručiťovi možno považovať za skutočnosť, ktorá by jej zrejme za splnení všetkých zákonných predpokladov mohla privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, čo znamená, že ním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu len z taxatívne stanovených dôvodov (§ 228 ods. 1 O.s.p.) a v presne určenej lehote, ktorej zmeškanie má za následok preklúziu práva podať návrh na obnovu konania (§ 230 O.s.p.).

Navrhovateľka sa predmetným návrhom domáhala určenia svojho výlučného vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam, avšak keďže, že bola účastníčkou v dedičskom konaní po poručiťovi a zdedila polovicu sporných nehnuteľností, nemala pre toto určenie žiaden relevantný titul, ktorý by mohol presvedčiť, že vlastníctvo patrí len jej a vzhľadom i na uplynutú premlčaciu lehotu pri práve na vydanie dedičstva a uplynutú prekluzívnu lehotu pri obnove konania by sa jednalo o neprípustnú reparáciu.

Vzhľadom na uvedené pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľky, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil. Súd prvého stupňa správne rozhodol i o náhrade trov konania, a preto i v tejto časti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p., keď v odvolacom konaní úspešnej odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si ju návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.